

Opinie

'De GGZ is in haar huidige gedaante ten dode opgeschreven'

De Volkskrant website, 5 december 2011

Iedereen die in de GGZ werkt, kan getuigen dat er in de hele sector een cultuur heerst waarin zorgvuldig en financieel verantwoord besturen eerder uitzondering dan regel is. Dat stelt psychiater en schrijver **Bram Bakker**.

Eind oktober publiceerde de Volkskrant een groot verhaal over de misstanden bij een middelgrote GGZ-instelling in Noord-Brabant. Het was een schokkend verhaal over een incompetente leiding die bakken met geld had besteed aan belachelijke zaken als een circus, in plaats van zich te concentreren op haar hoofdtaak: zorgen voor mensen met psychiatrische ziekten.

Vorige week volgden de berichten over de onherstelbare financiële nood bij de GGZ-instelling Zonnehuizen, opnieuw door mismanagement van de topbestuurders. In beide gevallen werd gerept over juridische procedures en pogingen geld terug te halen bij de verantwoordelijke mensen, die (uiteraard) al lang niet meer op hun plek zitten.

Zijn dit incidenten? Nee, natuurlijk. Iedereen die in de GGZ werkt, kan getuigen dat er in de hele sector een cultuur heerst waarin zorgvuldig en financieel verantwoord besturen eerder uitzondering dan regel is. De instellingen zijn veel te groot, en het aantal mensen met managementfuncties is onverantwoord hoog. De primaire taak, zorgen voor patiënten, is bij veel van al die GGZ-managers verworden tot een bijzaak. Men vergadert zich nog altijd een slag in de rondte, zonder dat het de zorg aan het zieke individu ten goede komt.

Vergaderbod

De claim is dat men de opgelegde bezuinigingen op verantwoorde wijze ten uitvoer probeert te brengen, maar snijden in eigen vlees is daarbij gek genoeg zelden de eerste maatregel. De patiënten krijgen een steeds kariger zorgaanbod, terwijl veel bestuurders nog steeds meer dan de Balkenende-norm verdienen. Een vergaderbod zou met voorsprong de beste bezuinigingsmaatregel zijn.

Het door de lezers zeer gewaardeerde tijdschrift Psy, dat met een onafhankelijke journalistieke redactie jarenlang veel mensen van nieuws voorzag over deze sector, wordt nu wegbezuinigd door GGZ Nederland. Achter de schermen gaat het hardnekkige gerucht dat men niet meer wil betalen voor een blad dat ieder jaar de moed had de salarissen van de topbestuurders te publiceren.

Terwijl steeds meer mensen psychische hulp nodig hebben, wordt het aanbod enkel schaarser. Behalve als je bereid, en in staat bent om zelf te betalen. Particuliere initiatieven zijn er namelijk steeds meer, en het aantal ondernemers dat vanuit andere maatschappelijke sectoren de

psychiatrische zorg intrekt, neemt ook toe. Kijk maar naar de verslavingszorg, waar private ondernemingen zeer succesvol zijn. Hoe kan dat nou, zult u zich afvragen?

Geweldige markt

Het antwoord is simpel: als je snelle en goede hulp biedt voor een acceptabele prijs, dan is het een geweldige markt. Het aantal potentiële klanten loopt in de miljoenen, en concurrentie op niveau is er niet of nauwelijks.

Een topbestuurder uit de GGZ vertrouwde me onlangs toe dat 'die echte zakenjongens' de zaken veel beter kunnen organiseren dan de mensen die uit de sector zelf afkomstig zijn. Eindelijk iemand die eerlijk is, maar met zijn naam wil hij niet in de krant.

De GGZ in haar huidige gedaante is ten dode opgeschreven. Kleinschaligheid, persoonlijke aandacht en flexibel aanbod is wat de markt vraagt. En of een verzekeraar dat vergoedt of dat je het zelf moet betalen doet er daarbij niet eens veel toe, want het gaat toch gebeuren. Uiteindelijk zal zelfs de weinig assertieve psychiatrische patiënt dit niet pikken. Je kunt het tijdschrift Psy wel de nek omdraaien, maar uiteindelijk zal duidelijk worden dat er meer behoefte is aan zo'n tijdschrift dan aan veel van de GGZ-instellingen die nu op instorten staan.